

Folder om begravelse

Lig skal enten begraves eller brændes.

Det er som udgangspunkt afdødes nærmeste eller den/de personer eller den institution, der har draget omsorg for den afdøde, som fremsætter anmodning om foretagelse af begravelse eller ligbrænding. Hvis ingen fremsætter anmodningen, skal kommunen gøre det.

Anmodningen fremsættes over for sognepræsten på afdødes bopælssted, der er begravelsesmyndighed. Havde afdøde ikke bopæl her i landet, er sognepræsten på dødsstedet begravelsesmyndighed.

Begravelsesmyndigheden afgør, om begravelse eller ligbrænding skal finde sted, og om en præst skal medvirke ved begravelseshandlingen (kirkelig begravelse), eller denne skal foregå uden medvirken af en præst (borgerlig begravelse). Afgørelsen sker på grundlag af den fremsatte anmodning.

Emne	Situation	Løsningsmulighed
Information til nærmeste pårørende	En person er død. Kommunen er anmelder, men præsten er vidende om, at afdøde har et barn.	Anmoderen af begravelsen anses for at være nærmeste pårørende. Præsten må ikke opsøge andre pårørende og informere om dødsfaldet.
Vitterlighedsvidne på testamente	Et sognebarn spørger, om præsten vil være vitterlighedsvidne på et testamente.	Præster bør ikke være vitterlighedsvidner på testamente. Dette bl.a. af hensyn til præstens myndighedsrolle som begravelsesmyndighed.
Brændes eller begraves, over 15 år	En dreng på 16 år dør. Han ønskede at blive brændt, men forældrene ønsker drengen begravet.	Ønsker fra afdøde over 15 år skal efterkommes.
Brændes eller begraves, ingen ønsker	Afdøde havde ingen ønsker til, om afdøde skulle brændes eller begraves.	Har afdøde ingen ønsker haft, skal ønsker fra den, der fremsætter anmodningen om foretagelse af begravelse eller ligbrænding, efterkommes, medmindre en person, der stod afdøde nærmere, fremsætter et herfra afvigende ønske.
Kirkelig eller borgerlig begravelse	En dreng på 16 år dør. Han ønskede at blive kirkeligt begravet, men forældrene ønsker drengen borgerligt begravet.	Ønsker fra afdøde over 15 år skal efterkommes.
Kirkelig eller borgerlig begravelse	Afdøde var ved sin død, medlem af folkekirken.	Var afdøde ved sin død, medlem af folkekirken eller et trossamfund uden for folkekirken, anses dette som udtryk for et ønske om kirkelig begravelse, medmindre det modsatte godtgøres.

Kirkelig eller borgerlig begravelse	Afdøde havde ingen ønsker til, om afdøde skulle kirkeligt eller borgerligt begravnes.	Har afdøde ingen ønsker haft, skal ønsker fra den, der fremsætter anmodningen om foretagelse af begravelse eller ligbrænding, efterkommes, medmindre en person, der stod afdøde nærmere, fremsætter et herfra afvigende ønske.
Indsigelse	De pårørende er ikke enige i begravelsesmyndighedens afgørelse.	Er der indsigelse mod begravelsesmyndighedens afgørelse, og er begravelsesmyndigheden ikke enig i indsigelsen, sender begravelsesmyndigheden spørgsmålet til skifteretten til afgørelse.
Godkendte begravelsesformer	Afdøde ønskede at få sin aske spredt over åbent hav.	<p>Godkendte begravelsesformer</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kirkegården • Kolumbarium (ofte midlertidigt) • Urnemure • Spredning af aske over åbent hav <p>Godkendte begravelsesformer, der kræver biskoppens tilladelse</p> <ul style="list-style-type: none"> • Urnenedsættelse på privat grund (matr. over 5.000 m²) • Deling af aske <p>Alle ovenstående begravelsesmåder forudsætter, at afdøde ønskede det/ ville have ønsket det.</p>
Ikke godkendte begravelsesformer	Afdøde ønskede at sende en del af sin aske op med en raket i rummet.	<p>Ikke godkendte begravelsesformer</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sænkning af urnen med aske i havet • Spredning af aske over en sø • Spredning af aske over landjorden • Sende en del af asken op med en raket i rummet • Omdannelse af asken til diamanter • Opbevaring en del af asken i et smykke • Opbevaring af urne i hjemmet <p>Biskoppen skal give tilladelse til, at man håndterer asken på anden sømmelig måde. Ovenstående eksempler giver biskoppen dog som udgangspunkt afslag på.</p>

Overholder ikke afgørelsen	De pårørende får en tilladelse til askespredning over åbent hav, men spreder i stedet den over landjorden.	Der er ingen sanktionsmuligheder i den kirkelige lovgivning. Den, der får at vide, at asken er spredt over landjorden, kan involvere politiet.
Uenighed om valg af gravsted	De pårørende er ikke enige om, hvor afdøde skal begraves.	I tilfælde af uenighed mellem de efterladte om valg af gravsted kan de pårørende indbringe spørgsmålet for skifteretten. Hvis urnen nedsættes, inden skifteretten træffer afgørelse, kan skifteretten ikke træffe afgørelse. Sagen skal i stedes behandles som en flytning af urnen af kirkegårdsbestyrelsen.
Uenighed om valg af sted for begravelses-højtideligheden	De pårørende er ikke enige om, hvor begravelseshøjtideligheden skal holdes.	Uenighed om valg af sted for begravelses-højtideligheden kan ikke behandles af nogen offentlig myndighed.
Orientering om dødsfald til øvrige pårørende	De pårørende til afdøde ønsker ikke at præsten fortæller andre om dødsfaldet. Heller ikke til den øvrige familie	Præsten har ingen forpligtelse eller opgave i forhold til at finde og kontakte pårørende, når familien ikke selv gør det. Og præsten må ikke opsøge andre pårørende og informere om dødsfaldet. Dette er dog ikke som følge af familiens ønske (pålæg til præsten) om tavshed, men som følge af at opgaven rettelig tilfalder stifteretten.
Udelukkelse fra begravelse	Afdødes naboer ønsker at deltage i begravelsen, men familien ønsker at folde den privat.	Der er normalt adgang for alle til at overvære kirkelige handlinger. Hvis den, der holder den kirkelige handling, har et rimeligt motiveret ønske om at lukke den kirkelige handling, kan dette gøres. Man kan dermed udelukke personer fra deltagelse i en begravelse, hvis der er et rimeligt motiveret ønske om det.
Oplysning om tidspunkt for begravelse/bisættelse	En datter til afdøde ønsker at få oplyst, hvornår hendes far skal begraves. Afdødes hustru er anmoder af begravelsen.	Præsten fastsætter begravelseshandlingen med den, der har anmodet om begravelsen. Den, der fremsætter anmodning om foretagelse af en begravelse, kan bestemme, om begravelsen skal foregå i stilhed. Det er kun de personer, anmoderen har underrettet om tid og sted for begravelsen, der er inviteret. Præsten må normalt respektere dette. Hvis personer, der stod afdøde nær, har andre meninger, må præsten lave et skøn.

		<p>Præsten kan kræve en erklæring på tro og love om, at det var afdødes sidste vilje, at personerne ikke skulle deltage i begravelsen.</p> <p>Præstens skøn skal foreligge i fornøden tid inden begravelsen og være tilstrækkelig klar.</p>
Overværelse af bisættelse i de anonymes grav	De pårørende ønsker at overvære bisættelsen i de anonymes grav.	<p>Begravelseshandlingens forløb fastlægges af præsten efter forhandling med den, der ønsker begravelsen eller ligbrændingen foretaget.</p> <p>Præsten bør i videst mulige omfang imødekomme de pårørendes ønsker om at være til stede ved kistenedsættelser. Dette synspunkt gælder også ved nedsættelser af urner.</p>
Ubemidlede (fattige)	Der dør en ubemidlet, som skal bisættes på kirkegården.	<p>Der skal altid være adgang for ubemidlede til at få udlagt et gravsted uden vederlag.</p> <p>Der må ikke oprettes en særlig afdeling på kirkegården for ubemidlede.</p> <p>Kirkeministeriets holdning:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opkræve betaling for gravkastning mv. • Opkræve betaling for vedligeholdelse • Ikke opkræve betaling for erhvervelse (uanset om medlem eller ej) <p>Se Kirkeministeriets notat om ubemidlede på GIAS-forsiden under vejledninger.</p>
Brugsret til et gravsted	Der er tvivl om, hvem der har brugsretten til gravstedet.	<p>Se GiasCentrets vejledning om brugsret til gravsteder med eksempler og tegninger på GIAS-forsiden under vejledninger.</p>
Ophør af brugsperiode-nedlæggelse af gravsted	Brugsperioden for et gravsted ophører, men kirkegården har ikke hørt fra gravstedsbrugerne.	<p>Proces, når gravstedsindehaveren ikke har henvendt sig før brugsperiodens udløb:</p> <p>Send påmindelse om, at</p> <ul style="list-style-type: none"> • brugsretten udløber, • der er mulighed for at forny brugsretten til gravstedet, og • henvendelse herom skal ske til menighedsrådet snarest og senest før brugsperiodens udløb. <p>Hvis menighedsrådet ikke hører noget inden udløb af fristen, kan gravstedet nedlægges.</p> <p>Hvis man ikke har kontaktoplysningerne til gravstedsindehaveren, bør man opsætte et skilt på gravstedet, se nedenfor.</p>

<p>Manglende vedligeholdelse-nedlæggelse af gravsted</p>	<p>Gravstedsbrugerne vedligeholder ikke gravstedet, og kirkegården ønsker derfor at nedlægge gravstedet.</p>	<p>Proces, når man kender adressen på gravstedsindehaveren</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Anbefalet brev til gravstedsindehaveren med en påmindelse om at få bragt forholdet i orden inden en passende frist. 2. Opsæt et skilt på gravstedet ved fortsat manglende vedligeholdelse, hvor gravstedsindehaveren opfordres til at henvende sig til menighedsrådet indenfor en passende frist. 3. Gravstedet kan efter fristens udløb ryddes og besås med græs eller gruslægges i brugsperioden. <p>Proces, når man ikke kender adressen på gravstedsindehaveren</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Sæt et skilt på gravstedet med en opfordring til, at gravstedsindehaveren inden for en passende frist henvender sig til menighedsrådet. 2. Opsæt nyt skilt på gravstedet ved manglende henvendelse, hvoraf det fremgår, at gravstedet vil blive ryddet, hvis ikke gravstedsindehaveren bringer forholdene i orden inden for en passende frist. 3. Gravstedet kan efter fristens udløb ryddes og besås med græs eller gruslægges i brugsperioden. <p>Eventuelle gravsten, der er placeret på gravstedet, skal opbevares i depot, indtil fredningstiden eller brugsperioden for gravsteder er udløbet.</p>
<p>Oplysning om placering af gravsted</p>	<p>Afdødes mor ønsker at vide, hvor afdøde var begravet. Afdødes ægtefælle ønsker placeringen hemmeligholdt.</p>	<p>Menighedsrådet kan ikke hemmeligholde placeringen, herunder navnlig ikke for en pårørende til afdøde, som har en legitim interesse i oplysningen.</p>
<p>Aktindsigt</p>	<p>Forældrene til to børn er døde og begravet i samme gravsted. Det ene barn står på gravstedsbrevet, men betaler ikke regningen, og derfor overtager det andet barn gravstedsbrevet og betaler. Kan barnet, der nu har betalt, få aktindsigt i den forudgående dialog og alle dokumenter vedrørende inkasso?</p>	<p>Begge døtre har brugsretten til gravstedet, da der ikke bliver betalt for det. Begge døtre er derfor parter i sagen, jf. forvaltningsloven, og de har dermed som udgangspunkt ret til fuld aktindsigt i dokumenterne på sagen.</p>
<p>Input til begravelsestale</p>	<p>Afdødes nyeste ægtefælle og børn fra første ægteskab er uenige om, hvem der kan komme med input til begravelsestalen</p>	<p>Det er præstens vurdering, hvad der skal med i begravelsestalen. Præsten må foretage et skøn i den givne situation. Præsten kan ikke udelukke nogen fra at få en samtale/komme med input til talen. Men det er op til præsten endeligt at afgøre indholdet af talen.</p>

<p>Flag på kister</p>	<p>Familien til afdøde ønsker kisten dækket af et dannebrogflag.</p>	<p>Familien skal selv levere dannebrogflaget. Dannebrog må ikke dækkes af blomsterdekorationer. Har afdøde ordner eller medaljer, kan disse sættes på flaget i "fodenden" – normalt på en lille stofbetrukket plade. Havde afdøde haft en uniformeret stilling, kan kasket og evt. sabel lægges på Dannebrog.</p> <p>Umiddelbart før jordpåkastelse skal foregå, fælder en af kirkens personale Dannebrog pænt tilbage ved "hovedenden" og muliggør, at jordpåkastelsen sker på selve kisten.</p> <p>Dannebrog følger normalt kisten til krematoriet.</p> <p>Skal kisten begravnes, skal Dannebrog og evt. andre effekter, tages af inde kisten sænkes ned.</p> <p>Det er en forudsætning, at det er aftalt med præsten at kisten dækkes af Dannebrog.</p>
<p>Udenlandsk flag på kister</p>	<p>Familien til afdøde ønsker at kisten dækkes af et flag fra en anden nation</p>	<p>Der findes ingen regler, der forhindrer, at en kiste til en begravelse/bisættelse dækkes af et flag fra en anden nation.</p> <p>Det er dog en forudsætning, at det er aftalt med præsten.</p>
<p>Regnbueflag på kiste</p>	<p>Det er et ønske fra familien, at kisten dækkes af et regnbueflag ved begravelsen/bisættelsen</p>	<p>Der er intet lovgivningsmæssige, der forhindrer, at kisten dækkes af et "fantasiflag". Det kan være fx være et regnbueflag, en piratflag eller et flag fra en sportsklub.</p> <p>Det er dog en forudsætning, at det er aftalt med præsten.</p>